

ЖАН-БАТИСТ МОЛЬЕР

LÄÄKÄRI

VASTOIN

TAHTOANSA

Жан-Батист Мольер

Lääkäri vastoin tahtoansa

«Public Domain»

Мольер Ж.

Лääkäri vastoin tahtoansa / Ж. Мольер — «Public Domain»,

Содержание

HENKILÖT:	5
ENSIMMÄINEN NäYTÖS	6
Конец ознакомительного фрагмента.	11

Molière
Lääkäri vastoin tahtoansa /
Kolminäytöksinen komedia

HENKILÖT:

GERONTE.

LUCINDE, hänen tyttärensä.

LEANDRE, Lucinden rakastaja.

SGANARELLE, Martine'n mies.

MARTINE, hänen vaimonsa.

ROBERT, Sganarellen naapuri.

VALERE, Geronten palvelija.

LUUKAS, Jacquelinen mies.

JACQUELINE, imettäjä Geronten talossa.

ENSIMMÄINEN NÄYTÖS

(Metsä).

1: nen kohtaous.

Sganarelle. Martine (tulevat riidellen).

Sganarelle. En, sanon minä. Minä en tahdo mitään tehdä. Minulla on sananvalta ja minä olen herra talossani.

Martine. Ja minä sanon sulle, minä, että sinun pitää elää minun mieleni mukaan ja etten ollenkaan ottanut sinua miehekseni kärsiäkseni sinun typeriä juonias.

Sganarelle. Voi, mikä suuri vaiva miehellä on vaimostaan! Olipa Aristoteles kuitenkin perin oikeassa sanoessaan että vaimo oli pirua pahempi!

Martine. Kas sinäpä vasta olet kelpo mies tyhmyyksinesi Aristoteleesta.

Sganarelle. Kelpo mies, niin juuri. Tuoppas tänne halonhakkaaja, joka ymmärtää keskustella kaikenlaisista asioista niinkuin minä, joka kuusi vuotta olen palvellut kuuluisaa lääkäriä ja olen nuorena ollessani osannut lasketella latinaakin ihan ulkoa.

Martine. Voi sinua narrien narri!

Sganarelle. Voi sinua, hupsujen hupsu!

Martine. Kirottu se päivä ja hetki, jona tyhmyydessäni menin sinulle vaimoksi!

Sganarelle. Kirottu se pukki papiksi, joka meidät yhteen liitti!

Martine. Tosiaankin teet kauniisti kun vaikeroitset sitä. Sinun pitäisi joka hetki kiittää onneasi, että olet saanut minut vaimoksesi! Oletko ansainnut vaimoa semmoista kuin minä?

Sganarelle. Todellakin kaunis kunnia! Älkäämme hiidessä haastelko siitä; saattaisin kertoa asioita —

Martine. Hä? Mitä saattaisit —

Sganarelle. Jättäkäämme se juttu siksensä. Siinä kyllä että tiedän mitä tiedän, ja että sinä olit hyvin onnellinen, kun löysit minut.

Martine. Mokomakin onni! Että löysin miehen, joka saattaa minut mieron tielle; heittiön, konnan, joka syöpi kaikki mitä minulla on! —

Sganarelle. Valehtelet: juonpa siitä osan myös.

Martine. Joka vähitellen myypi säästöt, mitä säästössä on.

Sganarelle. Se on elää säästäväisesti.

Martine. Joka on ottanut minulta sänkynikin! —

Sganarelle. Sitä aikaisemmin heräät aamulla.

Martine. Joka – sanalla sanoen – ei jätä pienintäkään kalua taloon.

Sganarelle. Sitä helpompi on meidän muuttaa majaa.

Martine. Ja jolla koko päivässä ei ole muuta työtä aamusta iltaan kuin pelata ja juoda.

Sganarelle. Niin – ettei tulisi ikävä.

Martine. Mitä minä sill'aikaa lapsillani? Sano!

Sganarelle. Mitä tahdot?

Martine. Minulla neljä pienokaisparkaa polvillani —

Sganarelle. Laske ne lattialle.

Martine. Jotka alituisesti pyytävät leipää.

Sganarelle. Anna loikkiin aika lailla. Kun minä olen juonut ja syönyt tarpeekseni, tahdon minä että jokainen tuvassani on tyytyväinen.

Martine. Ja luuletko sinä sen juoppolalli, että tämä ijäti käypi laatuun?

Sganarelle. Muoriseni, ole nyt toki vähemmällä.

Martine. Pitääkö minun ijäti sietämän sinun solvauksias ja juoppouttas?

Sganarelle. Älkäämme kiivastuko, muoriseni.

Martine. Ja luuletkos etten tiedä millä keinoin saan sinut täyttämään velvollisuutesi?

Sganarelle. Muoriseni, sinä tiedät etten ole pitkämielinen ja että käsivarteni on jotenkin jyrkeä.

Martine. Minä nauran sun uhkauksilles...

Sganarelle. Mamma kultaseni, sinun selkääsi syyhyy taas kuin tavallisesti.

Martine. Kyllä minä sinulle näytän, etten pelkää sinua laisinkaan.

Sganarelle. Armas puolisoni, sinä tahdot varmaan saada jotakin minulta.

Martine. Luuletkos pelottavasi minua puheella?

Sganarelle. Sydänpöyrykseni, kyllä kohta saat korvilles.

Martine. Sinä juoppolalli!

Sganarelle. Minä sinut löylytän.

Martine. Viinaratti! Petturi! Peto! j.n.e.

Sganarelle. Minä sinut rusikoitsen.

Martine ... konna, hylky, roisto, ryökäle, kanälä, heittiö.

Sganarelle. No, koska niin tahdot.

(Lyö kepillä vaimoansa.)

Martine (parkiten). Ai, ai, ai, ai, ai!

Sganarelle. Kas tämä on paras keino sinua tyydyttää...

2: nen kohta.

Sganarelle, Martine. Robert (tulee).

Robert. No, no, no! Hyi! Etkös häpeä, konna, noin hakata vaimoasi.

Martine (kädet puuskassa, astuu kohti Robertia ja antaa hänelle viimein korvapuustin). Minä tahdon saada selkääni, minä, kuuletkos.

Robert. No, kernaasti minun puolestani.

Martine. Mitä se teihin koskee?

Robert. Ei koskekaan!

Martine. Onko se teidän asianne?

Robert. Te olette oikeassa.

Martine. Katsoppas hävytöntä kun tahtoo estää miestä vaimoansa lyömästä!

Robert. Minä peräytän sanani.

Martine. Mitä teillä on sen kanssa tekemistä?

Robert. Ei mitään.

Martine. Pitääkö teidän pistää nenänne siihen?

Robert. Ei!

Martine. Pitäkää te huolta omista asioistanne!

Robert. Minä en sano sanaakaan enää.

Martine. Selkään saaminen miellyttää minua.

Robert. Pitäkää hyvänänne.

Martine. Eihän se teihin koske?

Robert. Ei totisesti.

Martine. Ja te olette narri, kun sekaannutte asioihin, joiden kanssa ei teidän ole mitään tekemistä.

(Ajaa häntä kepillä.)

Robert. Minä pyydän sydämeistäni anteeksi, naapuri. Lyökää ja löylyttäkää te vaimoanne mielenne mukaan, minä autankin teitä, jos niin haluatte.

Sganarelle. Mutta minäpä en halua.

Robert. Vai niin. Se on toinen asia.

Sganarelle. Minä lyön häntä kun tahdon ja olen lyömättä kun niin tahdon.

Robert. Aivan oikein!

Sganarelle. Hän on minun vaimoni eikä teidän.

Robert. Epäilemättä.

Sganarelle. Te ette ole minun käskijäni.

Robert. En suinkaan!

Sganarelle. Minä en tarvitse teidän apuanne.

Robert. Sitä parempi.

Sganarelle. Te olette hävyttömästi sekaantunut toisen miehen asioihin. Muistakaa mitä Cicero sanoo: ei ole hyvä pistää kuorta sormen ja puun väliin.

(Ajaa Robertin pois; tulee sitten vaimonsa luo ja ottaa häntä kädestä.)

3: mas kohtaaus.

Sganarelle. Martine.

Sganarelle. Kas niin! Sovitaan pois. – Lyödään kättä.

Martine. Kyllä kai! Kun olet lyönyt minua noin.

Sganarelle. Vähät siitä. Sovitaan pois!

Martine. Minä en tahdo.

Sganarelle. Hä?

Martine. En.

Sganarelle. Hyvä eukkoseni.

Martine. En, en, en!

Sganarelle. Tule, sanon sulle.

Martine. Enkä tule!

Sganarelle. Tule, tule, tule!

Martine. En, minä tahdon olla suutuksissa.

Sganarelle. Hyi, mokomastakin asiasta! Tule nyt vaan!

Martine. Anna mun olla!

Sganarelle. Sovitaan pois, sanon sulle.

Martine. Sinä olet minua liiaksi pahoin pidellyt.

Sganarelle. Joutavia! Minä pyydän anteeksi, laske kätöses tänne.

Martine. No, saat myöskin anteeksi. (Syrjään.) Mutta maksaa sen saat myöskin.

Sganarelle. Hupsu kun semmoista huolit. Ne ovat pikku asioita, joita väliin tarvitaan ystävien kesken, vähäisen löylytystä pikku kepillä ihmisten kesken, jotka pitävät toisistansa, se antaa vaan enemmän intoa rakkaudelle. Hyvästi! Nyt lähden työhöni ja takaanpa että se tänään sujuukin.

4:s kohtaaus.

Martine.

Martine. Vaikka olisin kuinka olevinani, tätä harmia en kuitenkaan unhota, ja sydämeni kiehuu halusta saada kostaa sulle selkäsaunani. Minä tiedän kyllä, millä keinoin vaimo aina voipi miehellensä kostaa, mutta semmoisestako rangaistuksesta tuo hirtehin huolis. Minä tahdon kostaa tavalla, joka koskee häneen vähän kipeämmin, ja siinäkään ei ole korvausta kyllin solvauksesta, jonka olen kärsinyt.

5:s kohtaaus.

Valere. Luukas. Martine.

Luukas (Valerelle huomaamatta Martinea). Peijakas, onpa meillä oikein lemmon toimi suoritettavana. En kuolemaksenikaan ymmärrä, miten pääsisimme tästä pulasta.

Valere (Luukkaalle huomaamatta Martinea). En minäkään, veikkoseni. Meidän tulee tarkoin totella herramme käskyjä, ja hänen tyttärensä terveys olisi meille kumpaisellekin hyödyksi; ja hänen häänsä, jotka sairastumisensa estää, tuottaisivat meille varmaankin runsaita tuloja. Herra Horace, joka on hyvin antelias mies, palkitsee kyllä vaivan, jonka näemme hänen morsiamensa tähden. Tosin kyllä tyttö pitää paljon erästä herra Leandresta, mutta hänen isänsä, niinkuin tiedät, ei koskaan tahdo herra Leandrea vävykseen.

Martine (miettien itsekseen). Enköhän löytäisi keinoa kostaakseni?

Luukas. Mutta mitä hittoa hän lienee saanutkaan päähänsä, koska tohtorit kaikki turhaan ovat häneen tuhlanneet latinansa?

Valere. Kun tarkkaan etsii, niin välistä keksii senkin, mikä alussa näyttää mahdottomalta löytää, vieläpä joskus hyvinkin mitättömästä paikasta.

Martine (yhä luullen olevansa yksin). Niin, maksakoon mitä tahansa, kosta minun täytyy. Kepin iskut kirvelevät sydämessäni; minä en sitä siedä ja – (huomaten Valeren ja Luukaksen). Ah, suokaa anteeksi! Minä en nähnyt teitä. Minä mietiskelin asiaa, joka minua kovin huolettaa.

Valere. Kullakin on omat huolensa tässä maailmassa. Mekin mietiskelemme asiaa, josta hyvin kernaasti tahtoisimme saada selkoa.

Martine. Olisiko se jotain, jossa minä voisin olla apuna?

Valere. Ehkäpä kyllä. Me olemme etsimässä kelvollista miestä, soveliasta lääkäriä, joka voisi parantaa meidän isäntämme tyttären. Tyttö rukka on sairastunut sellaiseen tautiin, että on mennyt ihan puhumattomaksi. Useat tohtorit ovat jo panneet kaiken taitonsa liikkeelle – vaikka turhaan; mutta onhan niitä ihmisiä, jotka tietävät ihmeellisiä salaisuuksia ja erinomaisia lääkkeitä, millä he voivat parantaa sairaita, joita muut lääkärit ovat hyljänneet juuri semmoista miestä me nyt etsimme.

Martine (hiljaa). Ah, taivas itse tarjoo minulle tilaisuuden kosta mies-lurjukselleni. (Ääneen.) Ette olisi voineet koskaan osua parempaan paikkaan löytääksenne mitä etsitte; sillä täällä on meillä mies, ihmeellisin maailmassa parantamaan tauteja, joita ei kukaan muu ole kyennyt parantamaan.

Valere. Oi, sanokaa Herran tähden, missä saisimme hänet tavata?

Martine. Tätä nykyä tapaatte hänet metsässä tuolla, jossa hän huvitteleikse hakkaamalla halkoja.

Luukas. Tohtori, joka hakkaa puita.

Valere. Yrttiruohoja kokoomalla, aiotte kai sanoa?

Martine. En. Hän on vallan merkillinen ihminen. Hän pitää huvinansa sitä, mikä on kummallista, tavatonta ja naurettavaa; ettepä ikinä luulisi häntä siksi mikä hän on. Hän pukeutuu perin omituisesti, on välistä olevinansa ihan oppimaton, pitää viisautensa salassa, eikä mikään ole hänelle niin vastenmielistä kuin niiden ihmeellisten lahjain käyttäminen, jotka taivas on hänelle tautien parantamiseksi suonut.

Valere. Kumma kyllä, suuret miehet ovat aina omituisia; hiukan hulluutta on sekoitettu heidän viisauteensa.

Martine. Hänen hulluutensa on suurempi kuin saattaisi uskoakaan, sillä usein se käy niin pitkälle, että hän tahtoo saada selkäänsä, ennenkuin kykyänsä näyttää, ja muistakaa myös, ettette saa häntä mihinkään, jos hän vaan on sillä tuulella. Hän ei vähemmällä myönnä olevansa lääkäri, kuin että kumpainenkin otatte kepin käteenne ja löylytätte häntä siksi, kunnes hän viimeinkin tunnustaa, mitä ensin tahtoo teiltä salata. Sillä tapaa mekin teemme, kun tarvitsemme häntä.

Valere. Kas, sepä vasta merkillinen hulluus!

Martine. Se on totta. Mutta saattepa sitten nähdä että hän tekee ihmeitä.

Valere. Mikä on hänen nimensä?

Martine. Hänen nimensä on Sganarelle. Mutta hänet on helppo tuntea. Hänellä on suuri, musta hattu, poimukaulus ja viheriänkeltainen takki.

Luukas. Viheriänkeltainen takki? Hän on siis papukaijojen tohtori.

Valere. Mutta onko hän todellakin niin taitava kuin sanoitte?

Martine. Taitava! Se mies tekee kummia. Kuusi kuukautta sitte oli täällä vaimo, jonka kaikki muut lääkärit olivat hyljänneet. Jo kuusi tuntia pidettiin häntä kuolleena, ja hautajaisia puuhattiin, kun mies, josta puhumme, väkisin tuotiin hänen luoksensa. Nähtyänsä vaimon, kaasi tämä meidän tohtori hänen suuhunsa pikku pisaran, minä en tiedä mitä, ja samassa sairas nousi vuoteeltaan ja rupesi kävelemään lattialla, ikäänkuin häntä ei olisi mikään vaivannut.

Luukas. Ah!

Valere. Se mahtoi olla tippanen elämänvettä.

Martine Ehkäpä kyllä? Kolmatta viikkoa takaperin putosi kaksitoista vuotias poika kirkontornista kiviseen maahan ja taittoi niskansa, molemmat käsivartensa ja säärensä. Tuskin oli tämä meidän miehemme saapuville saatu, ennenkuin hän voiteli koko poikasen ruumiin jollakin voiteella, jota hän osaa tehdä, ja paikalla poika nousi jaloilleen ja juoksi polttopalloille.

Luukas. Ah!

Valere. Sillä miehellä mahtaa olla rohtoja, jotka parantavat kaikki taudit.

Martine. Ihan varmaan!

Luukas. Peijakas! Siinähan juuri mies, jota tarvitsemme. Nyt kiiruusti häntä hakemaan.

Valere. Tuhannet kiitokset teidän ilosanomastanne.

Martine. Mutta muistakaa minun neuvoni.

Luukas. Antakaa vaan meidän toimia. Lempo vieköön! Jos ei muuta tarvita kuin keppiä, niin on otuksemme jo ansassa.

Valere (Luukakselle). Olipa se oikea onnen potkaus, että tapasimme tuon vaimon. Minä puolestani toivon kaiken menestyvän oivallisesti.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.